

Список використаних джерел

1. Альбуханова-Славская К.А. Категория субъекта в современной психологии // Психология субъектной активности личности: Матер. Міжнар. наук. конф. – К., 1993. – С.8-10.
2. Анцыферова Л.И. Психологическое содержание феномена субъекта и границы субъектно-деятельного подхода // Проблемы субъекта в психологической науке /Отв. Ред. А.В.Брушлинский, М.И.Воловикова, В.Н.Дружинин. – М.: Академический проект, 2000. – С.24-73.
3. Брушлинский А.В. Проблемы психологии субъекта. – М., 1994.
4. Вільш І. Суб'єктність індивіда у світлі концепції сталих індивідуальних рис особистості // Особистість і трансформаційні процеси у суспільстві: Психолого-педагогічні проблеми сучасної освіти: Матер. III Харків. Міжнар. психол. читань. – Харків, 1999. – С. 20-22.
5. Дригус М.Т., Коновальчук И.С. Структура отношения к себе как субъекту учебной деятельности в школьном возрасте // Психология субъектной активности личности: Матер. Міжнар. наук. конф. – К., 1993. – С. 34-36.
6. Дубровина И.В. Индивидуальные особенности школьников. – М.: Знание, 1975. – 85 с.
7. Ильин Е.П. Путь к ученику. – М.: Просвещение, 1988. – 222 с.
8. Костюк Г.С. Про індивідуальний підхід до учнів у навчальній роботі // Навчально-виховний процес і розвиток особистості. – К.: Рад.шк., 1989. – С. 448-463.
9. Максименко С.Д. Індивідуальний підхід до учнів у процесі навчання // Психологічна наука, вчитель, учень. – К.: Рад.шк., 1979. – С.44-64.
10. Практическая психология образования / Под ред. И.В.Дубровиной. – М.: ТЦ “Сфера”, 1997. – 528 с.

In the article presented and the results of research of such psychological features of realization of individual approach are thoroughly analysed as internal attitudes of students toward organization of pedagogical cooperation, when a teacher shows enhanceable attention to their individuality.

Keywords: individual approach, субъектность, subjects of cooperation, individuality, personality, educational activity.

Отримано: 12.03.2010

УДК 159.9.01:165.191(045)

О. В.Скуловатова

Психологічні детермінанти актуалізації міфологем

У статті відстежено процес актуалізації міфологем: шляхом етнізації, з колективного несвідомого та шляхом самостійного осягнення людиною філософсько-психологічних засад буттєвої реальності, що визначає особливості її сприйняття та втілюється у свідомості в безмежних формах переживання.

Ключові слова: актуалізація, етнізація, картина світу, міфологема, переживання, свідомість.

В статье отслеживается процесс актуализации мифологем: путем этнизации, из коллективного несознательного и путем самостоятельного постижения человеком философско-психологических основ бытийной реальности, которая определяет особенности его восприятия и воплощается в сознании в безграничных формах переживания.

Ключевые слова: актуализация, этнизация, картина мира, мифологема, переживание, сознание.

Індивідуальна свідомість людини твориться протягом всього її життя. Вона є сукупністю реальностей, створених людиною та їй повернених. Матеріально-об'єктивний стан світу остаточно не відомий. Людина має лише певні уявлення про нього, картину світу, що постійно добудовується в її свідомості. Ця картина світу є предметною площиною нашого сприйняття і включає: загальнокультурні цінності, основні норми поведінки, обов'язкові для всіх, традиційний світогляд, менталітет, знання про світ, сприйняття світу та міфологеми. Якщо взяти за аксіому, що міфологеми – це матеріал, що зберігається в колективному несвідомому людства, постає питання механізмів “імпортування” міфологем в картину світу людини, їхньої актуалізації та можливості усвідомлення.

Ця проблема так чи інакше постає в працях К. Абрахама, О. Афанасьєва, В. Базильова, Л. Бенауса, О. Лобка, Ю. Лотмана, Б. Малиновського, Е. Мелетинського, В. Розина, присвячених вивченню міфів. Ці роботи дають підстави тлумачити міфологеми як сутнісну основу міфу, що має вужче, індивідуалізоване у своєму прояві сенсове навантаження, ніж абстрактна, всеохоплююча категорія “міфу”. Метою даного дослідження було проаналізувати шляхи актуалізації міфологем в картині світу людини.

Міфологеми також можливо класифікувати як соціальні уявлення, оскільки це більш широке поняття. У теоретичній праці

К. Абульханової (Теорія соціального мислення особистості) соціальні уявлення виконують функцію своєрідного каналу між індивідом і реальністю, вони детермінують свідомість людини трьома методами. Перший – це суспільна детермінація, що діє у багатьох напрямках – суспільні значення, поняття, настанови, норми, цінності, ідеали, стереотипи, засвоєні з дитинства, що визначають поведінку та спосіб мислення. Низка понять, настанов, цінностей належить сфері несвідомого й актуалізується лише в складних, проблемних ситуаціях. Є також низка понять із сфери ідеології та політики, що для одних людей – актуальна свідомість, для інших вони – непевні уявлення, а для третіх – те, чому вони активно опираються (наприклад, нав'язлива реклама). Другий фактор детермінації зумовлений колективним несвідомим, що діє “зсередини” і створює соціальний “егоцентризм” – момент, з якого починається сприйняття світу дитиною, а далі – й дорослою людиною. Третім фактором впливу на особистість – є соціальні закони, які осенсовує людина на основі власного індивідуального досвіду соціалізації. Сутність цього процесу полягає в самостійності її висновків про суперечності суспільства [1]. Аналогічно можемо визначити механізм актуалізації міфологем. У процесі соціалізації, що проходить невіддільно від процесу етнізації, поряд з науковими та практичними знаннями, дитина засвоює образи фантазії з казок, легенд, переказів. Засвоюючи соціальні уявлення, вона привласнює й міфологеми, які існують за своєю власною логікою, відтворюючи те, що вже було, певним чином замикаючи кільце: минуле – майбутнє [2, с. 27]. Тому можна стверджувати, що міфологеми засвоюються свідомістю у процесі соціалізації та етнізації людини.

Міфологема “людського існування”, міфологема “сенсу”, “долі”, “добра”, “справедливості”, міфологема “смерті та безсмертя” – це конструктивний набір, що створює систему знаневих взаємопоєднаних елементів – картину світу. Об’єктивність як така не може існувати в межах суб’єкта, процес сприйняття відкидає її. Звісно, можна дотримуватись іншої логіки. Наприклад, К. Юнг зазначає, що “суб’єкт є певна об’єктивна даність, фрагмент світу, і те, що виростає з нього, в кінцевому результаті виростає з ґрунту світу... І саме найсуб’єктивніші ідеї ближче всього до природи та сутності, і тому їх можна назвати найправильнішими...” [3, с. 7]. Однак це твердження заперечує сам стиль взаємодії людини зі світом. Вона скоріше протистоїть йому, ніж становить цілісність з ним. Лише новонароджений перебуває у стані нероздільності з навколишнім світом, а розвиваючись, виокремлює своє “я”. Від дня народження до трьох років дитина проходить період розвитку, що для людства тривав мільйони років. Відділившись від світу, протиставивши себе йому, вона стає окремим

суб’єктом і починає сприймати інформацію крізь призму своєї суб’єктивності. Весь час, від самого народження людина творить свій світ. Згідно з концепцією Л. Виготського з появою суб’єктивності з’єднувальною ланкою між зовнішнім та внутрішнім світами постає переживання [4, с. 383]. Саме за його допомогою особа присвоює, переносить зовнішнє, створюючи внутрішній світ. Сьогодні існує велика кількість підходів до розуміння переживання. Умовно їх можна поділити на такі, що означають його як стан, і ті, що надають йому значення динамічного цілеспрямованого процесу.

Г. Гегель трактував переживання у значенні: прожити, вижити, бути живим після того, як щось відбулося, пережити події [5, с. 11]. З точки зору Е. Гусерля, переживання є відображенням зовнішнього світу в свідомості людини [5, с. 12]. Д. Теплов визначав переживання як повноправний психічний акт, в якому виражається вся повнота буття суб’єкта, який пізнає [6, с. 5]. Розробляючи стадії долаття стресу, Дж. Харвіц визначає переживання як одну із стадій цього процесу [7, с. 28]. О. Леонтьєв інтерпретував переживання як своєрідний сигнал для особистості, що сповіщає про значення певної життєвої ситуації [8, с. 158]. Як суб’єктивний стан людини переживання описують Д. Будницька [6, с. 5] та Е. Варбан [9, с. 158]; як діяльність чи процес, спрямований на перебудову внутрішнього світу, метою якого є вихід з кризової ситуації – Ф. Василюк [10, с. 54], Р. Мей [11, с. 144] та Ф. Лерш, додаючи, що метою його є встановлення діалогу людини і світу [12, с. 94]. До того ж, переживання може виступати естетичною категорією. Всі наведені погляди можна класифікувати за чотирма напрямками:

- емоційний стан, безпосередньо представлений у свідомості людини;
- відображення зовнішнього світу у свідомості людини;
- слід пережитого, що спрямовує майбутнє;
- цілеспрямований процес діяльності.

У межах нашого дослідження переживання розглядається як постійна цілеспрямована діяльність з “переживання” інформації, що має особистісний сенс [13], з метою оволодіння ситуацією шляхом відтворення іншої, внутрішньої реальності. Досвід завжди є досвідом переживання. Він набувається шляхом не фізичного контакту з предметом, а перенесення його на внутрішній план. Ця дія міфологічна, обрядова, вона зберігається в культурі. Як зауважує М. Папуча, обрядовість в цьому контексті потрібна не стільки для прояву переживання, скільки для повернення в нього, відтворення, що дозволяє здолати плинність життя. М. Мамардашвілі, переосмилюючи традицію запрошувати плакальників на похорон, дійшов

висновку, що їхня роль полягає саме в тому, щоб “створити переживання”, максимально загострити емоції, змусити людей відчувати. Ці “моменти гострого відчуття” є своєрідними “точками зупинки – фіксації переживання”, що лишають глибокий слід у пам’яті. Саме такий психологічний механізм діє, коли дитина слухає казку. У момент напруженої фіксації уваги на певних сюжетних мотивах виникає переживання. Це важливо саме тому, що в ньому сконцентровано сутність творення психічного. Свідомість умовно складається з “точок зупинки – фіксації переживань”. Саме моменти фіксації переживань утворюють внутрішній світ. Оскільки існування людини без внутрішнього світу неможливе, вона потребує і прагне переживань. Культура створює ці “точки зупинки – фіксації переживання”. Вона – невіддільна від людини, і є способом задоволення потреби в переживанні, у глибшому розумінні, – потреби бути з внутрішнім світом. М. Папуча відстоює ідею, що об’єктивно існують відчуття та інформація зовнішнього світу. Але вони стають переживаннями після певної роботи у внутрішньому світі людини. У цьому моменті виявляється динаміка існування психічного: сприйнята свідомістю людини інформація набуває емоційного забарвлення, але вона ще не є переживанням [14]. Як зауважував Е. Фром: “Дія і досвід свідомості є певним формуванням та переформуванням нашого світу [15, с. 221]”. Нова особистісно значима інформація набуває статусу переживання після того, як відбулася внутрішня робота – над осенсуванням, привласненням та включенням її як структурного компонента до картини світу. Спосіб переживання виявляє індивідуальність суб’єкта.

Переживання здійснюється шляхом означення, своєрідного кодування, що дозволяє перевести відчуття в знакову площину. Найчастіше знак – це слово, хоч може бути і малюнок, ритм, танок, обряд. Посилаючись на К. Юнга, можна сказати, що всі зусилля людства були направлені на закріплення свідомості. Саме цьому сприяло створення ритуалів і догматів [16]. Переживання супроводжується розумінням, що починається називанням – вербалізацією. У зв’язку з цим доречно навести думку М. Бахтіна, що зовнішнє тіло знака – це лише обкладинка, технічний засіб для реалізації внутрішнього ефекту – розуміння. Власне розуміння може лише відчуватися в знаковому матеріалі (наприклад, у внутрішній мові). Свідомість стає свідомістю тільки за умови знакового втілення [17, с. 355], звідси випливає, що переживання, переведене в знакову систему, творить свідомість. К. Бюлер заперечує правомірність використання терміна “знак”, більш концептуальним він вважає слово “символ” [18, с. 26]. Обмежуючись обраним предметом дослідження ця відмінність

поглядів не є принциповою. Можна сказати, що знак є зовнішнім проявом, а символ – його внутрішньою сутністю. Як уже зазначалося, переживання здійснюється за допомогою знака, але ключовим є значення, що криється в ньому [17, с. 370].

Особливого значення в цьому контексті набувають міфи. Як показав М. Мамардашвілі, міфи не пояснюють світ і не моделюють його, вони потрібні, щоб відтворити його знову, вплинути на нього. Це є певна неприродна річ, в якій відбувається створення людиною себе – народження людського, тому міфологічні мотиви різних народів схожі. Майже кожна міфологія має добрих і злих богів. Вони впливають на певні царини життя: полювання, скотарство, ремесло та інші. Людині притаманно створювати культуру як другу реальність, що захищає її. Як уже зазначалося, міфологеми не впорядковують реальність, їхнє значення в тому, що вони необхідні для того, щоб вона опредметнилась та існувала. Роль процесу переживання – створення наповненості цієї реальності. Психологічний аналіз виявив, що міф є продуктом не сприйняття, а віддзеркалення на чуттєвому рівні, що закарбовується в пам’яті, бо спільним для всіх людей є не сам міф, а інформація, втілена в ньому: світ, його творення, місце людини в ньому, минуле, майбутнє. Він містить те, що визначає, те, що визначають, та знак. Його особливість полягає в тому, що він створений з певної послідовності знаків, існуючих до нього; він є вторинною семіотичною системою, в якій знак – це результат асоціації концепту та акустичного образу. Нервова система є визначальною лише у вторинній системі. Факторами, що об’єктивують міф – є мова і обряд. Як тільки вони стають складовими міфу, вони набувають функції означення. Їхнє головне завдання – створювати міф [19, с. 78]. Тому відтворення знаку актуалізує міфологеми. Виходячи з того, що міф – це переживання світу пращурами, перейняте наступними поколіннями, зафіксоване в словах, казках, оповідях, піснях, приказках, ритмах, танцях, малюнках, обрядах, в тому, що називають мистецтвом, то мистецтво можна вважати способом переживання світу. Якщо узагальнювати, то будь-який процес творення є переживанням. Розумові дії (аналіз, умовиводи) також є творенням, творенням концепції та системи розуміння. Тобто творчий процес, в широкому сенсі цього слова, є діяльністю, спрямованою на переживання, бо вона завжди позначена індивідуальністю і має особистісний сенс. Здійснюється ця діяльність за допомогою знаків-символів.

Поява символу є психологічним механізмом проекції внутрішнього змісту душі на природні явища, вважав К. Юнг [20], тому можна вивчати переживання, аналізуючи продукти творчості. Хоча при цьому є

небезпека накладання суб'єктивних уявлень та особистого досвіду дослідника, адже процес аналізу творчості певною мірою також є творчістю. "Картина світу пращурів" міститься в колективному несвідомому людей, в чому реалізовується зворотній процес: виконуючи танок, співаючи, дивлячись на картину, людина викликає з несвідомого екзистенційні переживання своїх пращурів, їхнє відчуття світу. Зважаючи на це, обряд може стати психологічно небезпечним. Наприклад, під час весільної церемонії обряд викликає у свідомості молодят переживання пращурів: їхні клятви, настанови, автоматично стають їхніми, коли вони порушуються – спрацьовують механізми покарання.

Міфологеми, виступаючи чинниками традиційної картини світу людини, зберігаються на рівні колективного несвідомого і активізуються за певних умов, придатних для відтворення. Особливість дитячого розвитку полягає в тому, що його кінцеві форми не задані. Жоден процес розвитку, крім онтогенетичного, не здійснюється за готовим зразком. Людина розвивається за зразком, який існує в суспільстві. За Л. Виготським, процес психічного розвитку – це процес взаємодії реальних та ідеальних форм [4]. Людина не може існувати поза культурою, і тому, відповідно до умов культури, з'являється набір міфологем, що впливають на життя, незважаючи на бажання людини. Парадокс полягає в тому, що, з одного боку, мислення дитини є міфічним, вона ніби "балансує між міфом і реальністю", а з іншого, збільшуючи обсяг свідомості, вона збільшує кількість своїх актуалізованих міфологем. Наприклад, якби дитина з нашого культурного середовища опинилася б у суспільстві, в якому немає поняття "доля", вона віднайшла б його, бо навколишній світ, закономірності буття спільноти, зумовленість і циклічна відтворюваність життєвих циклів спричинили б пробудження міфологем, і не лише міфологеми "доля". Але цього не відбулося б з дитиною, що потрапила на виховання до тварин, бо живучи поза соціумом, вона не засвоїть жодного людського знаку – мови, руху, ритму... Адже це засвоєння можливе лише у процесі соціальної взаємодії [17, с. 355]. К. Юнг, дослідивши представників різних рас, дійшов висновку, що зміст колективного несвідомого є спільним для всього людства [21, с. 30], тому коли б "дика дитина" потрапила до будь-якої культурної людської спільноти, вона все одно оволоділа б знаками та вивільнила міфологеми, які успадкувала. Тобто, щоб "пробудити" міфологему, потрібно "оволодіти знаками" – символами культури. Коли дитина бачить посмішку матері, вона з часом розуміє, що це знак – все добре. Цей знак є одним з перших, що закріплюються в її свідомості. Далі, з ускладненням психічної структури, ускладнюється знакова система. Дитина оволодіває мовленням і "запускається" процес

актуалізації міфологем з колективного несвідомого, що триває протягом життя: символ-знак, надходячи ззовні, викликає міфологему, вона переживається і, осенсовуючись, включається як структурний елемент у картину світу людини. Це, умовно кажучи, внутрішній канал появи міфологеми, в значенні того, що вона відтворюється з колективного несвідомого – її внутрішнього ресурсу. Механізм актуалізації міфологем у процесі соціалізації людини розгортається за такою схемою: сприйняття інформації з навколишнього середовища викликає певні психічні стани, що потребують переживання та осенсування. Вони кодуються в знаки і у формі міфологем включаються як структурні елементи в картину світу.

Дотримуючись теорії соціального мислення особистості, зазначимо третій спосіб актуалізації міфологем. Він ґрунтується на самостійному переосмисленні особистістю законів існування світу, свого місця в ньому. Механізм включення в картину світу актуалізованих таким чином міфологем відбувається за такою схемою: сприйнята інформація з навколишнього світу викликає певні відчуття, що потребують діяльності, тому інформація аналізується особистістю, яка на її основі доходить певних висновків і, осенсовуючи їх, включає в картину світу. Всі три способи актуалізації міфологем у традиційній картині світу людини передбачають вплив фактора індивідуальності сприйняття колективного досвіду, привнесення в нього особистісного сенсу.

Отже, людина потребує міфологем, тому що вона не здатна досягнути об'єктивну реальність. Роль переживання в цьому процесі полягає в тому, що воно „наповнює” внутрішній світ, надає сенсу реальності, яка твориться. Інформація зовнішнього світу стає конструктором картини світу тільки тоді, коли вона переживається і набуває особистісного сенсу. Цей процес здійснюється шляхом визначення-кодування, що дозволяє перевести відчуття в знакову площину. Для людини міфологеми є засобом досягнення реальності, подолання її психологічних бар'єрів з довкіллям. За їхньою допомогою вона конструює та відтворює свою індивідуальну картину світу. Таке переживання досягнення нового сповного внутрішній світ і надає сенсу реальності, що твориться в ньому. Істотні для особистості духовно-інтелектуальні здобутки вводяться до картини світу та супроводжуються опануванням незаних емоційно-ціннісних компонентів. У процесі, що триває від моменту долучення до нового, непізнаного й до переживання, виявляється характеристика парадигми наповнення психічного ества новим змістом.

Процес актуалізації міфологем в традиційній картині світу відбувається трьома способами: із зовнішнього світу у процесі

соціалізації та етнізації, з колективного несвідомого та як результат самостійного переосмислення особистістю законів і закономірностей існування світу, свого місця в ньому. Всі три механізми актуалізації міфологем у традиційній картині світу людини передбачають вплив фактора індивідуальності та суб'єктивності, що визначає процес сприйняття та втілюється у безмежних формах переживання.

Перспектива подальшого дослідження міфологем полягає у практичній площині, а саме у створенні системи психологічної допомоги особистості, що спиратиметься на усвідомлення ролі звичних настанов як визначальних чинників процесу її життєтворення.

Список використаних джерел

1. Абульханова К. А. Социальное мышление личности / К.А. Абульханова // Современная психология: состояние и перспективы исследований. – М.: Институт психологии РАН, 2002. – Ч. 4: Социальные представления и мышление личности. – С. 88-103.
2. Антонян Ю. М. Тени прошлого / Ю. М. Антонян – М.: Созидание, 1999. – 320 с.
3. Бакусов В. К. Г. Юнг: Парадоксы жизни и творчества / В.Бакусов // К. Г. Юнг. Психология бессознательного. – М., 1994. – С. 7–10.
4. Выготский Л. С. Переживание как единица личности и среды / Л. С. Выготский // Психология социальных ситуаций / [под ред. Н. В. Гришиной] – СПб: Питер, 2001. – С. 199-201.
5. Гришина Н. В. Психология социальной ситуации / Н. В. Гришина // Вопросы психологии. – 1997. – №1 – С. 121-132.
6. Будницька Д. А. Індивідуально-особистісні детермінанти емоційного переживання у психотравмуючій ситуації: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. псих. наук: спец. 19.00.01 “Загальна психологія, історія психології” / Д. А. Будницька. – К., 2001. – 17 с.
7. Леонтьев А. Н. Избранные психологические произведения: в 2-х т. / А. Н. Леонтьев. – М.: Педагогика, 1985. – Т. 2. – 1985. – 320 с.
8. Леонтьев А. Н. Проблемы развития психики / А. Н. Леонтьев. – М.: Изд-во Моск. унив., 1985. – 584 с.
9. Варбан Е. А. Жизненный кризис: попытка определения / Е. А. Варбан // Журнал практического психолога. – 1997. – №3. – С. 153-161.
10. Василюк Ф. Е. Психология переживания / Ф. Е. Василюк. – М.: Изд-во Московского университета, 1984. – 200 с.

11. Мэй Р. Вклад экзистенциальной психотерапии. Экзистенциальная психология. Экзистенция / Р. Мэй. – Москва: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО–Пресс, 2001. – 624 с.
12. Мангусон Д. Ситуационное восприятие – сфера исследования / Д. Мангусон // Психология социальных ситуаций / [под ред. Н. В. Гришиной]. – СПб: Питер, 2001. – С. 201-205.
13. Скуловатова О. В. Особистісно значима ситуація як складова індивідуального підходу до вивчення переживання особистістю нової ситуації / О. В. Скуловатова // Єдність особистісного і соціального факторів у виховному процесі навчального закладу: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції ПДПУ ім. В. Г. Короленка; кафедра педагогіки. – Полтава, 2004. – С. 256–260.
14. Скуловатова О. В. Закономірності появи міфологем у картині світу людини / О. В. Скуловатова // Збірник наукових праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. – К., 2005. – Т. VII. – Вип. 7. – С. 336–344.
15. Фром Э. Свобода – психологическая проблема / Э. Фром // Психология судьбы: Предопределение. Случай. Свобода / [сост. К. В. Сельченко]. – МН.: Харвест, 2003. – С. 314–331.
16. Юнг К. Г. Архетипы и символы / К. Г. Юнг. – М.: Ренессанс, 1991. – 292 с.
17. Бахтин М. М. Фрейдизм. Формальный метод в литературоведении / М. М. Бахтин // Марксизм и философия языка. Статьи. – М.: Лабиринт, 2000. – 640 с.
18. Бюлер К. Теория языка. Репрезентативная функция языка / К. Бюлер / [пер. с нем. Т. В. Булыгина, вст. ст. Т. В. Булыгина, А. А. Леонтьев]. – 2-е изд. – М.: Издательская группа “Прогресс”, 2000. – 502 с.
19. Барт Р. Избранные работы / Р. Барт. – М.: Прогресс, 1989. – С. 78-81.
20. Юнг К. Г. Архетипы и символы / К. Г. Юнг. – М.: Ренессанс, 1991. – 292 с.
21. Юнг К. Г. Аналитическая психология / К. Г. Юнг. – СПб., 1994. – С. 30-38.

In the article the process of mythologem actualization is followed: in the way of ethnization, from collective irresponsible and in the way of self-dependent comprehension by the man of philosophic-psychological bases of existence reality which determines features of his perception and is realized in the consciousness in boundless forms of experience.

Key words: actualization, ethnization, a view of the world, mythologem, experience, consciousness.

Отримано: 13.03.2010